

בש"פ 8283/20 - ניסים אטיאס נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8283/20

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

המבקש: נסים אטיאס

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ש' פרידלנדר) בעמ"ת 57406-11-20 מיום 25.11.2020

בשם המבקש: אלעטאונה נאצר

החלטה

1. בקשה למתן רשות לערור לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופט ש' פרידלנדר) בעמ"ת 57406-11-20 מיום 25.11.2020, בה נדחה עררו של המבקש על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (השופט ח' פס) במ"ת 35115-10-20 מיום 23.11.2020, שהורתה על מעצר המבקש מאחורי סורג ובריח עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 19.10.2020 הוגש לבית משפט השלום כתב אישום נגד המבקשהמייחס לו עבירת החזקה או שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, לאחר שברכבו ובביתו נמצאו כ-600 גרם של סם מסוכן מסוג קנבוס שלא לצריכה עצמית וללא היתר כדין, וכן משקל אלקטרוני ו-3,300 ₪.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של המבקש עד לתום ההליכים נגדו. בדיון מיום 26.10.2020 הסכים בא-כוחו של המבקש לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, ועל כן הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר שיבחן את אפשרות שחרור המבקש לחלופת מעצר.

עמוד 1

4. ביום 22.11.2020 הוגש תסקיר כאמור. בתסקיר צוין כי לחובתו של המבקש עומדות 6 הרשעות קודמות בשנים 2012-2018 בעבירות רכוש ואליומות, בגין ריצה בין היתר 13 חודשי מאסר בפועל, וכן הוגש נגדו כתב אישום בגין החזקת סמים שלא לצריכה עצמית בחודש אפריל 2020. שירות המבחן התרשם כי המבקש, אשר מסר כי הוא צורך באופן אינטנסיבי ויום-יומי סם מסוג קנאביס במשך 10 השנים האחרונות, סיגל לעצמו אורח חיים שולי ומתקשה לעמוד בגבולות חיצוניים ופנימיים, וכי על כן קיים סיכון גבוה כי יחזור להתנהגות התמכרותית ופורצת גבולות. באשר לחלופה המוצעת, מעצר בבית חברת המשפחה השוכן בקרבת ביתו של המבקש, סבר שירות המבחן כי זו תחזיר את המבקש לסביבה חברתית בעייתית בה התקשה לשים גבולות להתנהגותו במשך שנים. באשר למפקחים המוצעים, חבריו של המבקש והורי זוגתו, מצא שירות המבחן כי אלו אינם מודעים להתמכרותו ארוכת השנים וכי לכל אחד מהם קושי בזיהוי מוקדי הסיכון ביחס למבקש וביכולת להוות דמות סמכותית עבורו. נוכח האמור, עמדתו של שירות המבחן הייתה כי אין בחלופה המוצעת כדי לאיין את מסוכנותו של המבקש וכי המענה המתאים עבורו מצוי במסגרת טיפולית בקהילה סגורה, אך נמסר כי המבקש מתנגד להשמתו במסגרת שכזו.

5. ביום 23.11.2020 הורה בית משפט השלום על מעצר המבקש עד תום ההליכים נגדו. נקבע כי קיים קושי רב בהחזרת המבקש לסביבה בה ביצע לכאורה את המיוחס לו, על רקע נסיבות התיק ואופי התמכרותו, וכי היעדר מודעותם של המפקחים להתמכרותו ארוכת השנים, חרף טענותיהם כי הם מכירים אותו היטב, מעוררת תמיהה ומעלה שאלות אמיתיות באשר ליכולתם לפקח על המבקש. בנוסף, לנוכח הכלל כי רק במקרים חריגים יסטה בית המשפט מהמלצות שירות המבחן בתסקיר שלילי, דחה בית המשפט את הבקשה כי יבחן בעצמו את המפקחים המוצעים. נקבע כי בנסיבות מקרה דנן, בהן הוגש תסקיר מעמיק ויסודי המגלה כי על פניו מיקום החלופה המוצעת וזהות המפקחים אינם מספקים, ובשים לב לחומרת המעשים המיוחסים למבקש, אין מקום להיענות לבקשה זו.

6. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי, אשר נדחה בתום דיון שנערך ביום 25.11.2020. בית המשפט מצא כי בנסיבות מקרה דנן אין מקום לסטות מהכלל בדבר מעצר בעבירות סמים שלא לצריכה עצמית. ראשית, בשל העובדה כי העבירות המיוחסות למבקש ניתנות לביצוע גם מתוך הבית בו מבוקש להחזיקו, ומכאן שמתכונת הפיקוח המוצעת אינה אפקטיבית דייה. שנית, היות שלהתרשמותו המקצועית הלא חיובית של שירות המבחן מהמפקחים המוצעים, יש להוסיף את הקושי לתת במבקש את האמון הנדרש לשם שחרורו לחלופת מעצר, בשים לב לעברו הפלילי ולסיכון הנשקף ממנו להישנות העבירות המיוחסות לו. באשר לטענת המבקש כי על בית המשפט להתרשם אישית מהמפקחים המוצעים אף אם אלו נבחנו כבר על ידי שירות המבחן, כפי שנקבע במספר החלטות שניתנו על ידי בית משפט זה בדין יחיד, ציין בית המשפט כי בעוד שבחינתו של שירות המבחן נעשית על סמך הכשרה וניסיון מקצועי בעלי משקל רב, בית המשפט אינו מצויד בכלים מקצועיים דומים. כן הובהר כי בענייננו העיקר הוא בממצאי שירות המבחן מהמבקש עצמו, אשר להם תימוכין בעברו הפלילי, המצדיקים את מעצרו את תום ההליכים מאחורי סורג ובריח.

7. מכאן הבקשה שלפניי, בה נטען כי קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה בשל עדיפותו המקצועית של שירות המבחן על פני בית המשפט בהערכת חלופת מעצר אין מקום כי בית המשפט יבחן בעצמו מפקחים שכבר נבחנו ונפסלו על ידי שירות המבחן, מעלה שאלה משפטיות עקרוניות החורגות מעניינו הפרטי של המבקש ומצדיקה מתן רשות לערוך. עוד נטען כי בשים לב לנסיבות האישיות של המבקש, ובהן ניהולו של אורח חיים נורמטיבי טרם פרוץ משבר הקורונה וכן היעדר הרשעות קודמות בעבירות סמים, פוגעת החלטתו של בית המשפט המחוזי בתחושת הצדק ומחייבת את קבלת בקשה דנן.

8. דין הבקשה להידחות. כידוע, רשות לערור ב"גלגול שלישי" על החלטה בענייני מעצרים תינתן ככלל במקרים שבהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות כללית החורגת מעניינים הפרטני של הצדדים להליך, או בהתקיים נסיבות חריגות של פגיעה קיצונית במבקש (בש"פ 2762/20 טואלבה נ' מדינת ישראל (21.5.2020); בש"פ 5726/20 מבורך נ' מדינת ישראל (24.8.2020); בש"פ 5753/20 שלו נ' מדינת ישראל (24.08.2020)).

9. אין זה המקרה שבפנינו. בניגוד לנטען בבקשה, החלטתו של בית המשפט המחוזי אינה שוללת אפשרות לפיה בית המשפט יוסיף ויבחן את המפקחים המוצעים אף אם אלו נבחנו ונפסלו על ידי שירות המבחן. תחת זאת, כל שנקבע בהחלטה הוא כי מכלול נסיבותיו של מקרה דנן, כאמור בהחלטותיהם של בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, מצדיק לדחות את הבקשה להתרשם ישירות מהמפקחים המוצעים. קביעה זו אך מיישמת את פסיקתו של בית משפט זה, אשר קבע לא פעם כי "ההחלטה האם להתרשם באופן בלתי אמצעי מהמפקחים המוצעים מסורה לשיקול דעתו של בית המשפט הדן בהליכי המעצר, וכי החלטה זו תלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה" (בש"פ 7413/19 מזרחי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (17.11.2019); וראו עוד מבין רבים: בש"פ 22/15 פלוני נ' מדינת ישראל (7.1.2015); בש"פ 3270/15 פלוני נ' מדינת ישראל (12.5.2015); בש"פ 6477/16 קטאווי נ' מדינת ישראל (12.9.2016); בש"פ 1903/18 מרואני נ' מדינת ישראל (10.4.2018); בש"פ 7995/19 דוגמוש נ' מדינת ישראל (17.12.2019); בש"פ 4698/20 פלוני נ' מדינת ישראל (16.8.2020)), ואינה מצדיקה מתן רשות לערור.

לא למותר לציין בהקשר זה כי למבקש ניתנה אפשרות להשתחרר ממעצר לחלופה טיפולית בקהילה סגורה, אך הוא סירב לנצלה, וכי חרף כך קבע בית משפט השלום כי האפשרות תיוותר פתוחה בפני המבקש ככל שישנה את דעתו.

10. אשר על כן הבקשה נדחת.

ניתנה היום, י"ד בכסלו התשפ"א (30.11.2020).

ש ו פ ט